

ČERVENEC–SRPEN

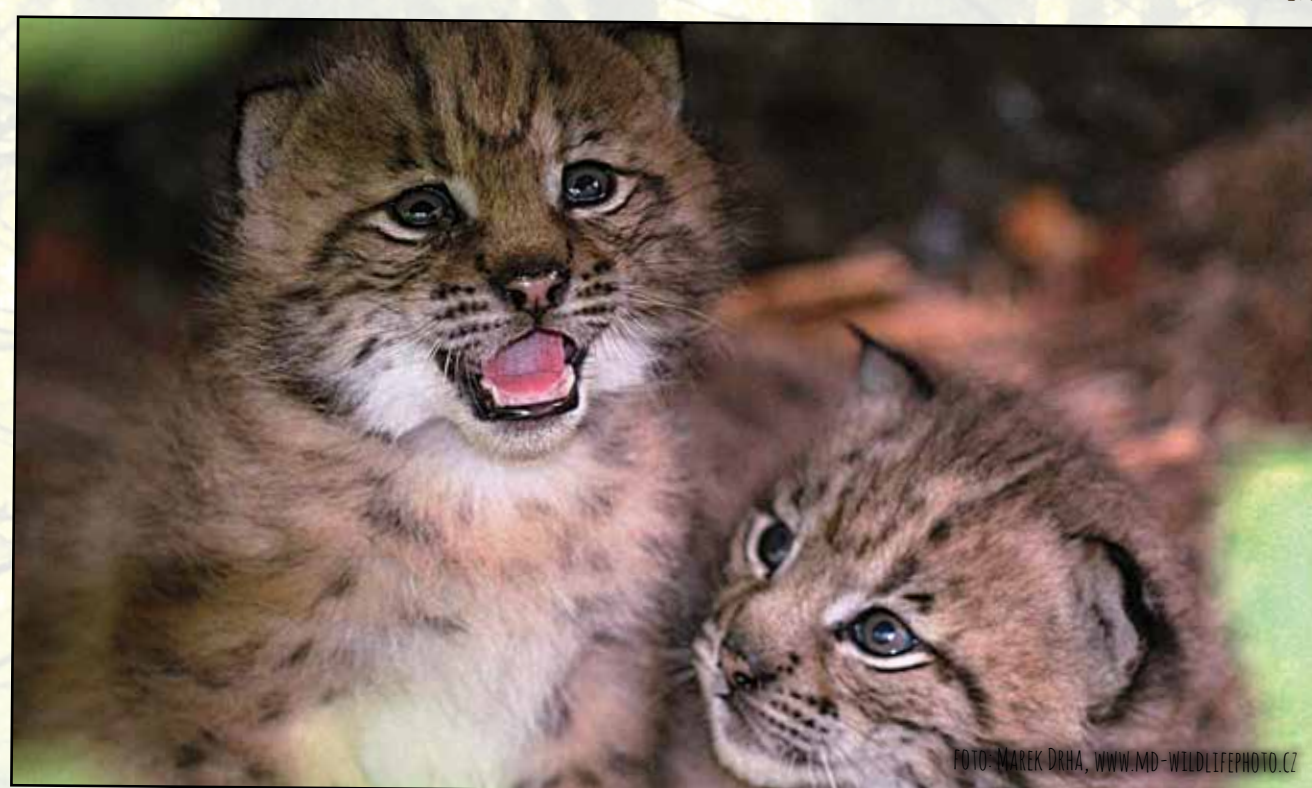
Po porodu vychovává rysice koťata sama, kocour se na výchově mláďat nepodílí a nedochází ani k „rodinným setkáním“. Matku čeká náročný úkol: musí naučit koťata vše potřebné pro samostatný život, především ulovit si potravu. Od pozdního léta mláďata po většinu času následují svou matku, úkryty využívají již jen po dobu několika dnů a postupně prozkoumávají i vzdálenější části teritoria, které čítá řádově stovky kilometrů čtverecních. S přibývajícím hmotností se zapojují i do lovu větší kořisti a sama loví menší druhy savců. Pokud dojde v tomto období k upytlačení či uhnutí rysice, mláďata ještě nejsou schopná samostatného života a uhynou také.

ZÁŘÍ–ŘÍJEN

Rys si svoji potravu obstarává lovem: kořist většinou překvapí rychlým útokem z úkrytu ve skalách, mlažině, za spadlými stromy či ve křoví. Větší šanci na lovecký úspěch mají proto v členitějším a méně přehledném terénu. U nás se zaměřují většinou na srnčí zvěř, laně či kolouchy jelena lesního, výjimečně uloví také dospělého jelena. Jídelníček rysa doplňují také zajíci, menší hlodavci a lišky. Vědci prokázali, že rys uloví a sežere zhruba jednu srnu za týden. Vzhledem k velké rozloze teritoria rysa to je tedy zhruba jedna ulovená srna na plochu 2 km² za rok. Tímto způsobem rys pomáhá udržovat přirozenou rovnováhu v přírodě a v určitých podmínkách může snížit intenzitu okusu mladých stromků zvěří, čímž pomáhá přirozené obnově naších lesů.

DUBEN–ČERVEN

Během zhruba desetitýdenní březosti si rysice hledá vhodný úkryt pro svá mláďata, která přicházejí na svět na přelomu května a června. Rysí koťata se rodí v doupěti, skalní puklině nebo nore mezi kořeny stromů. Rodí se slepá se zalepenými očima, která se jim otevírají až asi týden či dva po porodu. Po narození váží jen zhruba 300 gramů a zpočátku vnímají jen čichem a dotykem svoji matku. Také vzhledově se liší od dospělců – po porodu měvají světlou srst, která se postupně mění. Koťata se mají čile k světu: ve věku 20 dní začínají vidět a koncem června již podnikají první průzkumné výpravy do blízkého okolí. Rysice je přestává kojit zhruba ve věku 2–3 měsíců, kdy se začínají přikrmovat masem. Matka se od nich vzdaluje pouze kvůli lovu potravy.

ÚNOR–BŘEZEN

Rysí námluvy probíhají nejčastěji během února a března. V tomto období rysi mění své návyky: vydávají se za hranice svých teritorií hledat partnera a zvýší se také jejich značkovací aktivita – na výrazných skalách, převisích či pařezech nechávají svoji pachovou vyzítiku, která má upozornit případného partnera. Také je to období, kdy změní svůj samotářský život a setkávají se za účelem páření. Samotné páření je ale podstatně kratší, trvá sotva pár dnů. Často bývá provázeno sériemi hlasitého mňoukání, slyšitelného i na vzdálenost několika kilometrů. Po pár dnech „společný život“ končí a partneři se opět rozcáhají.

LEDEN–ÚNOR

Na počátku roku jsou dospívající mláďata skoro stejně velká jako jejich matka a postupně ji opouštějí. Někdy rysice opouští mláďe, když mláďe poprvé uloví větší kořist. Důvod je ale také ten, že matka opět vstupuje do období páření, kdy u sebe přítomnost kotěte neumožní. Pro mladé rysy je toto období velmi rizikové: postupně si totiž musejí najít nové teritorium, a migrují proto často na dlouhé vzdálenosti, překonávají nejrůznější překážky a objevují nové krajiny. Nejspeš také pociťte hlad, pokud nejsou ještě úplně zkušenými lovci. Nebezpečí pro ně představují také automobily na silnicích či pytláci.

LISTOPAD–PROSINEC

Rys je původním druhem naší fauny. Historicky se vyskytoval téměř ve všech lesnatých částech Evropy, ale lidské pronásledování a úbytek jeho kořisti – srnčí a jelení zvěře – vedly k tomu, že z naší přírody na čas zmizel úplně. Díky přirozenému návratu ze Slovenska a programu znovunavrácení v 80. letech na Šumavu žije dnes na území České republiky asi 60–80 rysů, a to hlavně na Šumavě a v Pošumaví, v Beskydech a ojediněle také v dalších hraničních pohóřích. Dnešní zkušenosti a vědecké výzkumy ukazují, že by rys nacházel vhodné podmínky pro trvalý život až na třetině našeho území. Zaleží tedy spíše na člověku, zda mu umožní navrátit se do původní domoviny.